

Levenslang wonen in stijl én in hout

Architect

FELT architecture & design

Klant

Dirk en Rita Verstraeten - D'Hooghe

FELT architecture & design ontwierp deze woning voor twee 60-plussers die, op de drempel van hun pensioen en met een huis dat te ruim aanvoelde, op zoek waren naar een plek waar ze comfortabel en zelfstandig ouder kunnen worden – en waar ook kinderen en kleinkinderen zich welkom voelen. Een klein huis met een wirwar aan bijgebouwen maakte plaats voor een compacte en doordachte woning in hout, ontworpen voor het leven.

“We pasten hier de principes van de integrale toegankelijkheid toe”, vertelt architect Karel Verstraeten, medeoprichter van FELT. “Alle noodzakelijke ruimtes bevinden zich op het gelijkvloers en zijn vlot toegankelijk via brede openingen of schuifdeuren. Alleen boven het voorste deel van de woning zit een extra verdieping, die dient als slaap- en speelzolder voor de kleinkinderen. Daar is ook een aparte douche en toilet voorzien.”

Geen leeg, maar een warm nest

Om het smalle, diepe perceel optimaal te benutten, volgen de ruimtes elkaar op in een ritmisch plan. Acht dwarswanden verdelen het volume in zeven zones. Grote, open leefruimtes worden afgewisseld met compactere, dienende ruimtes, waar onder meer sanitair en technieken zijn ondergebracht. Deze herken je aan de opstaande dakvolumes die voor extra hoogte en licht zorgen.

“De voorgevel gaat perfect op in het straatbeeld en doet wat denken aan een vogelhuisje”, vertelt Karel. “De ingang zit aan de zijkant. Pas als je de hoek omgaat, merk je hoe ruim de woning is. In de grote leefruim-

tes benutten we de volledige hoogte, wat het ruimtelijke gevoel nog versterkt.”

Het opvallende ronde raam in de voorgevel biedt vanuit de slaatzolder een zicht op de buurt en de weilanden daarachter. De ronde uitsparingen in de dwarswanden zijn meer dan een speels element, ze geleiden het licht ook slim doorheen de hele woning.

Architecturale meerwaarde van houtbouw

Voor FELT is ecologie een evidentie. De keuze voor houtbouw lag dus voor de hand. Maar ook architecturaal bood het materiaal een grote meerwaarde. “De opeenvolgende houten dwarswanden maken het plan helder en versterken het ritme van de woning”, zegt Karel. “We lieten het hout zichtbaar om warmte en textuur in de woning te brengen. Het gevreesde chaletgevoel vermeden we door de wanden in de lengterichting af te werken met witte paneelloog. De houtnerf schemert er nog door, maar dankzij deze afwerking en de geslepen betonvloer is het geheel licht en fris.”

Koperen blikvanger

De voorgevel oogt sober, maar het dak deed dat in de eerste weken allerm minst. “We kozen voor koper”, vertelt Karel. “Een klassiek en eerlijk materiaal dat je mis-

‘Twee houten portieken fungeren als steunberen en maken extra structurelementen overbodig.’

schien niet meteen met deze architectuur associeert, maar net dat maakt het interessant. Toen het net geplaatst was, blonk het als een spiegel. Intussen is het al veel matter geworden. Het mooie aan koper is dat het leeft en verkleurt. Je leest er de jaren aan af.”

Het dak is afgewerkt in staande naad, een techniek die voor een strakke uitstraling zorgt. Alle volumes, goten en afvoeren zijn in hetzelfde materiaal en met een door-dachte detaillering uitgewerkt, zodat ze naadloos in elkaar overlopen. Het resultaat: een uitgepuurd dak dat perfect aansluit bij de rest van de woning.

Zuivere houtbouw

Woema stond in voor de totale aanneming van het project, met uitzondering van het vast meubilair en de buitenaanleg. Wanneer een ontwerp op onze tekentafel terecht komt, start een fase van plannen en verfijnen, waarbij we met onze houtbouwexpertise op zoek gaan naar optimalisaties. In dit geval leidde dat tot een zuivere hout-massiefbouw.

“We kwamen met het voorstel om twee houten portieken als steunberen in te zetten, die integraal deel zouden uitmaken van het stabiliteitsconcept van de woning. Perfect op maat gefreesd nemen deze dragende wanden een centrale rol op in de constructie. Die oplossing maakte extra structuurelementen overbodig. Zo bespaarden we kosten en realiseerden we een slank, esthetisch geheel”.

Tot in de details voorbereid

Het volledige project werd vooraf digitaal gemodelleerd met BIM. Alle bewerkingen, zoals uitfrezingen en doorboringen voor verlichting en technieken, waren in het model geïntegreerd. De CLT-elementen werden exact zo geproduceerd en kant-en-klaar op de werf geleverd. Daar was het enkel nog een kwestie van dit bouw pakket netjes in elkaar te puzzelen.

‘Co-design en BIM lossen veel van de problemen op waar de bouwsector mee worstelt.’

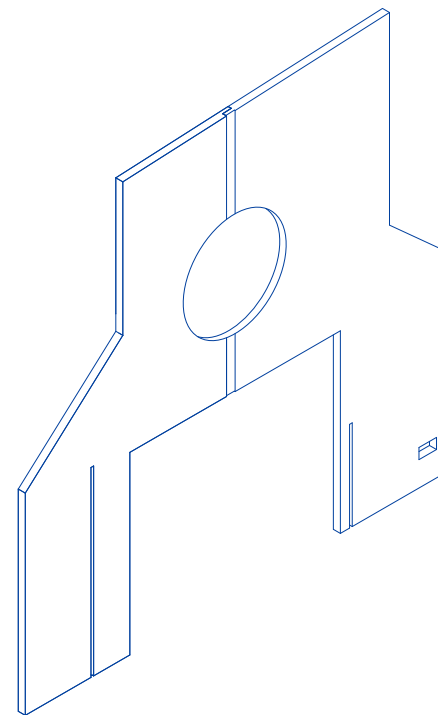
Het zag er ook heel mooi uit, toen die wanden met ronde uitsparingen op de werf aankwamen”, zegt Karel. “We moesten ze in twee delen transporteren”, vult Guillaume aan. “Ze werden verticaal in twee opgedeeld zodat de naad de houtnerf volgt. Ter plaatse verbonden we de panelen met een liplasverbinding waardoor de naad nage-noeg onzichtbaar is.”

“Hout is hier zowel ruwbouw- als afwerkingsmateriaal”, voegt werfleider Tom toe. “Dan moet je extra aandacht schenken aan de detaillering zodat alles perfect op elkaar aansluit en beschermd is tegen bouwvocht.”

Met ruimte voor creatieve ingevingen

De montage van de houtbouw verliep bijzonder snel: in anderhalve week stond de woning recht. Ook de volgorde was anders dan bij traditionele bouw. Zo werd de trap al geplaatst voor het geheel wind- en waterdicht was. “We moesten dus al vroeg de kleur bepalen”, lacht Karel. “Als architect moet je bij houtbouw al tijdens de voorbereidende fase bewust stilstaan bij de afwerking, kleuren en details.”

Toch blijft er ruimte voor spontane invallen. De glasdallen die je her en der ziet, werden pas op de werf ingewerkt. “Ze lagen op kantoor stof te vergaren,” vertelt Karel. “Tot we beseften dat ze mooi in dit ontwerp zouden passen.” We verwerkten ze in groepjes van drie in de wanden. Zo ontstonden speelse doorkijkjes met een persoonlijk verhaal. In die openingen kregen kleine, dierbare objecten uit de vorige woning een plek. Zo draagt deze eigentijdse woning ook een stukje verleden met zich mee.

Onze stabiliteitsingenieur voerde een eindige-elementensimulatie uit en optimaliseerde op basis daarvan de wanden, zodat ze ook als ligger fungeren en dwarsstabiliteit tegen windlasten bieden.

Aan de bovenzijde van de CLT-wanden werd een V-vormige uitsparing voorzien, zodat het hellend dakpaneel daar exact op aansluit. Zo worden schuifkrachten opgevangen en is bijkomende verankering overbodig, terwijl de voeg toch perfect sluit. Een eenvoudige én efficiënte oplossing voor een precieze aansluiting tussen wand en dak.

Gedeelde visie

“Naast hun werk bewonder ik vooral Woema’s aanpak. Architecten nemen vandaag nog te vaak de volledige werfcoördinatie op zich. Dat is niet rendabel en zorgt voor frustratie”, stelt Karel. “Door vroeger samen aan tafel te zitten, raken ontwerp en uitvoering beter op elkaar afgestemd. Een co-design-proces in combinatie met BIM lost veel van de problemen op waar we als sector mee worstelen. Zo kunnen wij ons weer focussen op ontwerpen, in plaats van brandjes blussen.”

“Je moet dan wel durven loslaten, en dat is niet eenvoudig, want wij architecten zijn in wezen koppige mensen”, besluit hij. “Maar hier was er aandacht voor wat wij belangrijk vinden, en via BIM hielden we overzicht en controle zonder alles tot in de puntjes te moeten opvolgen. Dat was een verademing.” ←

